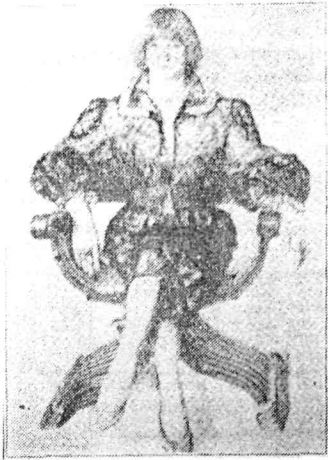

ՏԻԹՐՈՅԹ

ԽՈՐՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԻՏՆԵՐԷՆ ԻՌԻԹՈՂՅ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ ՏԻԹՐՈՅԹԻ ՄԷՋ

Առաջին անգամը չէ որ հայրենի արուեստագետներ կամ մշակույթի գործիչներ չընթացող չլինելով զգալի արտասահմանի հայհանձն գաղութներ, բերելով իրենց հետ իրենց տա-
գանդի ստեղծագործություններուն կողքին, չունենալ հայրենիքին եւ ող-
ջոյնները՝ Արարատի կենարար չու-
րին ներքեւ չիմարար աշխատանքի
լծում մեր արեւելահայ երաժշտի-
քուն ու քաղաքները:

«Վահանցի Գիմանկար» (1981)

Հայաստանի հողին վրայ հասակ առած եւ կըրգումը ծնողներէ սերած Ռուզդիֆ Նաչատրեանը կը ներկայա-
նար տիկերոյթ հայաշուքներուն որպէս լա-
ւազոյն ներկայացուցիչներէն մէկը
հայ հանճարի, եւ ամենէն փայլուն
աստղերէն, անկասկած, միջազգային
չափանիշով դիմանկարի արուեստին:

Հինգշաբթի երեկոյեան, Հոկտ. 17,
1985, Ռուզդիֆի գեղարուեստի նման-
ներուն ցուցադրութիւնը Տիկերոյթի
Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցւոյ Երիտա-
սարդական կեդրոնին մէջ, նախա-
ձեռնութեամբ սոյն եկեղեցւոյ Ար-
ուեստի Յանձնախումբին, կուսար
փաստը մեծատաղանդ արուեստագէ-
տի վիթխարի փաստակին, առիթնե-
րով քաղաքիս ամենէն նորաճաշակ
արուեստի գործիչները, քննադա-
մներ ու գեղարուեստի խնկարկու-
ններ:

Արուեստասէր հիւրերուն մէջ աչքի
կը զարնէին հայ մշակույթը գնահա-
տող ու հովանաւորող արտասաններէն՝
Տէր. Տիկ. Ալիք Մանուկեանները,
որոնք, շատ յաճախ, Միջինընի խո-
տաշունչ ձայնով արտասաններէն
անգոստեղծ ինքնապաշտով մշակու-
թային ձեռնարկներուն, քաջաշնորհ
համար հայ մշակույթի գործիչները:

Ռուզդիֆ Նաչատրեանի ի պատիւ
արուած հիւրասիրութիւնէն ետք, խօսք
կ'առնէր Ս. Յովհ. Մկրտիչ Եկեղեցւոյ
Գեղարուեստի Յանձնախումբի ան-
գամներէն եւ յայտնի մտաւորական
Պր. Երուանդ Ազատեանը, բարեգա-
լատի ու ողջունի չէր խօսքերով, եւ
սպալ կը ներկայացնէր սոյն Յանձնա-
խումբի ժրջան ատենապետ Տոբթ.
Կարապետ Պէլեանը:

Արուեստի մասնագէտ, քննադատ
եւ գեղարուեստի գործերու ու նշար-
ներու ճոր հաւաքածոյի տէր Տոբթ.
Պէլեանը դրուատիքով խօսեցաւ Ռու-
զդիֆ Նաչատրեանի գեղարուեստա-
կան փաստակին եւ արժանիքներուն
մասին, զայն դասելով զազաթ մը
դիմանկարի նուրբ ու խրթին արուես-
տին մէջ, «խառնուրդներէն մէկը
ամբողջ աշխարհի»:

Ռուզդիֆ Նաչատրեանը իր արուեստ
գործերուն մէջ, այլ կը գոհանայ
զամբ մատիտով մը, արտադրելու
համար իր գծանկարային գլուխ-գոր-
ծոցները:

«Երեւոյնի» հրատարակատան
տնօրէն եւ բանաստեղծ Վարդեան
Մարտիկեանի ընկերակցութեամբ
Տիկերոյթի ժամանակէն ի վեր, Ռուզդիֆ
Նաչատրեան գործի լծուեցաւ
գծանկարելու քաղաքիս կարգ մը
ազգայնական դիմանկարները:

Տիկերոյթի կեցութեան օրերուն, մեծ
արուեստագէտը այցելութիւն մը
տուաւ քաղաքի թանգարանին (Տիկե-
րոյթի, Կոստիւմի Բալ Փայն Արթի) որ
հինգ լուսադրոյններէն մէկը կը հա-
մարուի ամբողջ Ամերիկայի մէջ,
մեծապէս տպաւորուելով ճոր հաւա-
քածոյէն:

Ուրբաթ, յետ միջօրէին, Պր.
Նաչատրեան այցելեց Հ.Բ.Ը.Մ.-ի
Ալիք Մանուկեան Վարժարանը եւ հա-
կիրճ պատգամ մը տուաւ ուսանողու-
նեան: Այդ առիթով ան արտադրեց
դիմանկարը աշակերտի մը (Լինտա
Կոտչեան) եւ պատասխանեց կարգ

Ռուզդիֆ Նաչատրեան - Իմընկար

մը հարցումներու: Ան սպա այցելու-
թիւն մը տուաւ Ս. Յովհ. Մկրտիչ ու-
կեղմութիւն եւ գեղանկար տեղեցու-
յ համարներն:

Ռուզդիֆ Նաչատրեանի այցելու-
թիւնը Տիկերոյթի կը հանդիսանայ այս
քաղաքի մշակութային ձեռնարկնե-
րուն ամենէն պայծառ էջերէն մէկը,
որ կը թողու իր անջնջելի հետքը մշա-
կույթով հետաքրքրուող եւ գեղա-
րուեստի թանկարժէք գործերը գնահա-
տող մարդոց միտքերուն վրայ: Կը
չնորհաւորենք Ս. Յովհ. Մկրտիչ
Եկեղեցւոյ Արուեստի Յանձնախումբ-
ին անգամները այս ձեռնարկին
համար:

Ա. ՉԵԼԵՊԵԱՆ

ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՂԻՇԷ ԶԱՐԵՆՅԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ԲԱՅՈՒՄԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւանի օդակաճեւ գրասյուրին
մէջ աւարտած է Եղիշէ Զարենցի յու-
շարժանի կառուցումը: Տասնութ
մեթր բարձրութեամբ վեր խոյսցող
բազմադիմի շարադրանքին մէջ
մարմնաւորուած են բանաստեղծ-
մարտիկի ներքին մեծ ուժը, ազատա-
տենչ ոգին:

Յուշարժանը, որ կը յենու կարմիր
կրանիտ կերտուած հսկայ թեք պատ-
ւանդանին, ներդաշնակուած է
վայրին հետ: Անոր մէջ կողմէն կը
բռնին 40 աղբիւրներ, որոնք կը
խորհրդանշեն Զարենցի ապրած տա-
րիները, իսկ միւս կողմը կը բարձ-
րանայ յաւերժական կրակով յուշա-
սիւնը, որուն վրայ փորագրուած են
Զարենցի հրաշունչ բանաստեղծու-
թեան տողերը՝ «Ես եկիք եմ դարբիք
ու գնում եմ յարթակաւ...»:

Հոկտեմբեր 9-ին, տեղի ունեցած
է յուշարժանին հանդիսաւոր
բացումը, որուն ներկայ եղած են մեծ

թիւով գրողներ, ուսանողներ, մշա-
կույթի մարզին մէջ աշխատող դէմքեր,
կուսակցական եւ պետական ղեկա-
վարներ: Բացումը կատարած է Կու-
սակցութեան Երեւանի Կոմիտէի Ա.
Բարտուղարը՝ Լ. Ներսիսեան: Խօսք
առած են Հայաստանի Գրողներու
Միութեան նախագահ՝ Վարդգէս
Պետրոսեան, Համալսարանի ամպի-
ոնի վարիչ՝ Հ. Թամրազեան, քան-
դակագործ՝ Հ. Մուրատեան եւ անդ-
րադարձած Զարենցի կեանքին ու
անոր բանաստեղծական սիրանքին:

Վերջաւորութեան, Հայաստանի
Համայնավար Կուսակցութեան Ա.
Բարտուղարը՝ Կարէն Դեմիրճեան,
վար առած է կոթողը պարունող քօղը
եւ Երեւանի Համայնապատկերին
ձուլուած է յուշարժանը, որուն
պատուանդանը ծածկուած է միակա-
ներով:

«Արմէնփոխ»

Հոկտ. 8-10, 1985

ՐԱՃՏԻԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 150-ԱՄԵՆԱԿԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻՆ ՀԱՆԳԻՍՈՒԹԵԱՆՑ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Հայաստանի վարչապետ Յաղէյ
Սարգսեանի նախագահութեամբ գու-
մարուած է Րաֆֆիի (Յակոբ Մելիք-
Յակոբեան) ծննդեան 150-ամեակի
Յօրինակեան Յանձնախումբի ժողո-
ւը: Գնահատուած են յօրինակեան
հանդիսութեանց հետ կապուած հար-
ցերը:

Հայաստանի ուսումնական հաս-
տատութիւններու, դպրոցներու եւ
գրադարաններու մէջ, տեղի կ'ունե-
նան Րաֆֆիի գործերուն նուիրուած
գրական ընկերցումներ:

«Գիտելիք» Ընկերութիւնը, Հայաս-
տանի Գրողներու Միութեան հետ կը
կազմակերպէ զաստիասութիւններ եւ
գեղարուեստներ՝ Րաֆֆիի կեանքին ու
գրական գործունէութեան մասին:

Յօրինակեան աթիւ կը կազմա-
կերպուի Հայաստանի Ակադեմիայի
Գրականութեան Հիմնարկի եւ Գրող-

ներու Միութեան միացեալ գիտական
նստաշրջան մը: Հրատարակուած
Պետական Կոմիտէն լոյս կ'ընծայէ
մեծագործութիւններ: Թերթերու եւ
հանդէսներու, ձայն-պատկերա-
ըմպիւտի խմբագրութիւններ կը հրա-
պարակեն յօդուածներ եւ կը կազ-
մակերպեն հաղորդումներ: Նկարիչ-
ներու Միութիւնը կը պատրաստէ
յօրինակեան տարեգրաճիւն նուիր-
ւած մետալներ եւ յիշատակի նուէր-
ներ:

Յօրինակեան հանդիսութիւններ
տեղի կ'ունենան Լենինական, Կիրո-
վանքի եւ Հայաստանի այլ մեծ
քաղաքները:
Րաֆֆիի ծննդեան 150-ամեակի հան-
դիսութիւնները կ'աւարտին Դեկտեմ-
բերին, Երեւանի Օփերային մէջ տեղի
ունենալիք երեկոյթով:

ԲԺՇԿ ԵՒ ԵՐԳԻՉ Ե. ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆԻ ՄԱՍԻՆ

Ետերի Շահնազարեան զոյգ մասնա-
գիտութիւններ ունի՝ ցերեկը՝ բժիշկ,
իրիկունը՝ երգիչ: Բանեօթ տարի
առաջ, դժուար ընտրութեան մը առջեւ
գտած է ինքզինքը՝ Պարուի թիւ 160
դպրոցի շրջանաւարտ ըլլալով: Ումեք
ըսած են, «Ընդունուիր երաժշտանոց,
դուն ձայնային սքանչելի տունակներ
ունիս», ուրիշներ. «Գնա՛ բժշկական
հիմնարկ, լաւ բժիշկ կ'ըլլաս»:

Ե. Շահնազարեան հետեւած է երկու
խորհուրդներուն ալ: Ան ընդունուած
է թէ՛ բժշկական հիմնարկ եւ թէ՛

երաժշտանոց, ստացած է երկու վկա-
յականներ: Այդ օրուէն նուիրուած է
ան, զոյգ ասպաղնիչներուն՝ Պարուի
մէջ: Իրեւ. քնարական, տրամադի-
թիւոր, ան աւելի քան 30 դերեր
ստանձնած է բազմաթիւ օփերաներու
մէջ. «Աւ թրապիսթ», «Ելիսն
Իկոր», «Ճառագիթ», «Սայաթ
Նովա» եւայլն: Ան չորեքդէս կուգայ
նաեւ ուսւ, հայ եւ արաբական լեզու-
հաներու ուսումնասիրու մեկնա-
բանութեամբ:

«ՄԵՆԱԽՈՐ ԸՆԿՈՒՉԵՆԻ» ԺԱՊԱԽԷՆԻՆ ՆԿԱՐԱՀԱՆՈՒՄՆԵՐԸ

Փանի մը օր կարծէք կենդանացած է
Սպիտակաւոր վաղեք ու անոր շրջա-
կայքի բարէ լուսնիւնը, շնչաւորուած
է անոր գրադարութեամբ հասակ առած
մենաւոր ընկուզներին: «Մենաւոր ըն-
կուզներ» ժապաւնի հատուածներ
նկարահանուած են հոն, գլխաւորու-
թեամբ բեմադրող Յրոնիկ Դովլաթ-
եանի, որ այս առթիւ ըսած է. «Վա-
ղուց էի ցանկանում ձիւն նկարահա-
նել, ուր բեկուած լինեւ մեր ժամա-
նակը, մարդկային փոխ-յարաբերու-
թիւնները, կեանքը, սէրը: Իսկ այդ
մտալիցայնու գտալ վ. Պեմրոսեանի

«Մենաւոր ընկուզներ», «Ապրած,
չապրած տարիներ», «Հայկական էս-
քերներ», «Վերջին ուսուցիչը» ստեղ-
ծագործութիւններուն, որոնք օրկա-
նայէս կապուած են իրար հետ: Մար-
դը պէտք չէ լքի իր արմատները, բը-
նութիւնը: Եւ 1941-1942 թուականնե-
րին աշխատել եմ Նոյնեանքի շրջա-
նային պետական թատրոնում: Իմ մէջ
խոր են տպաւորուել Նոյնեանքեան
գիւղը, նրա մարդիկ: Ու միշտ մո-
ռում էի վերադառնալ դրան...
Շարժանկարի գլխաւոր դերը
ստանձնէ Արմէն Զիգարեանեան

Հ.Բ.Ը.Մ. — ՄՈՆԹՐԷԱԼ

Կաղանդի Պարահանդէս

ԵՐԵՒԱՆԻ, 31 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1985

ՄԱՆՐԱՄԱՏԱՆՈՒԹԻՒՆԸ յաջորդի